

FOTO: ERAKOGU

Miks piiritajad tulid sel aastal enne suitsupääsukesti?

Meelis Uustal, Eesti ornitoloogiaühingu aasta linnu projektijuht

Suitsupääsukeste tänavukevadine saabumismuster erines tõepoolest varasematest aastatest, mistõttu nii suitsu- ja räästapääsukeste kui ka piiritajate peamised rändelained saabusid Eestisse ühel ajal 16.–18. mai vahel koos uue soojalainega.

Sel kevadel oodati hasartselt esimest suitsupääsukest, kuna me oleme harjunud teda esimest korda nägema 15. aprilli paiku. Tänavu kohati esimesi rahvuslinde aga alles 24. aprillil.

Kuigi sellele järgnes mitu nädalat sooje ilmu ning ka putukaid oli palju liikvel, saabus päevasooja toojaid meile väga visalt. Alles vahetult pärast mai keskpaika, kui paljud linnuhuvilised olid pääsukeste pärast juba päris mures, saabus meile põhiline rändemass ning nädala jooksul järgnes aktiivne läbiränne põhja

ja kirde suunas. Praegu on kõik linnud endale pesitsuspaiga leidnud ja pesitsema asunud.

Üks pääsukeste hilinemise esialgsetest pessimistlikematest teooriatest, mille järgi oli Aafrikas põuane ja putukavaene talv, ei pidanud õnneks paika. Hoopis vastupidi – talvituspaikades oli tänavu vihma ja seetõttu ka putukaid piisavalt. Samuti jõudsid suitsupääsukesed Lõuna- ja Lääne-Euroopasse pigem tavapärasel ajal või isegi veidi varem.

Täpselt samasugust rändemustrit ja rände viibimist täheldati ka suitsupääsukeste Skandinaavia populatsiooni puhul, kes kasutab erinevalt meie lindudest Lääne-Aafrika ja Lääne-Euroopa rändeteed. Mai alguseks oli nende põhihulk jõudnud alles Hollandisse ning jõudis Rootsi mai teiseks nädalaks.

Skandinaavia pääsukeste hilinemist põhjendavad lääneeurooplased sellega, et pikka aega valitsesid Prantsusmaal, Hispaanias ja Itaalias madalrõhkkonnad, mis peatasid põhjapoolsete asurkondade rände, seetõttu ületasid linnud Vahemere hiljem. Ilmselt võime meiegi süüdistada keerulisi ilmastikuolusid Eestist lõuna ja kagu pool, et meie pääsukesed nii hilja ja korraga kohale jõudsid.

Pääsukeste hiline saabumine on pannud linnuhuvilisi tähelepanelikult jälgima ka teiste Aafrikas talvituvate lindude saabumist. Ööbik alustas oma öiste serenaadidega samuti ligi kaks nädalat hiljem. Juuni alguse seisuga on vähe naasnud teisigi hiliseid pikamaarändureid, nagu punaselg-õgija, soo-roolind ja rukkirääk.

Kuid praegu, juuni alguses, on veel vara üheselt väita, kas tänavune aasta kujuneb tavapärasest linnuvaesemaks või rikkamaks. Selliseid kokkuvõtteid saab teha pärast haudelinnustiku loendus- tulemuste kokkuvõtmist ja teiste aastate tulemustega võrdlemist. ■

Aita pääsukesed kokku lugeda!

Eesti ornitoloogiaühing kutsub kõiki linnusõpru loendama savipesades pesitsevaid pääsukesti – suitsu- ja räästapääsukest. Kodukoha pääsukeste loenduse eesmärk on saada ulatuslikku materjali pääsukeste pesitsemise kohta kõikidest Eesti piirkondadest, et selgitada välja nende lindude pesitsusedukus, tänavune arvukus ja pikaajalised muutused arvukuses.

Kodukoha pääsukeste loendusest saavad osa võtta kõik, kelle juures või lähikonnas pesitsevad suitsu- või räästapääsukesed. Loendamine ei võta palju aega ning seda saab teha muu tegevuse kõrvalt. Kõige soodsam aeg pääsupoegi loendada algab juuli alguses, mil esimese pesakonna väljalennuni jääb umbes nädal aega. Augustis võib pesast väljuda ka teine pesakond.

Kirja tuleb panna asustatud pesade arv, igas pesas olnud poegade arv ja pesast väljalennu kuupäev. Need andmed saab sisestada otse elektroonsesse „Kodukoha pääsukeste loenduse” ankeeti veebiaadressil www.eoy.ee/suitsupaasuke või siis laadida sealt alla lihtankeet. Lihtankeet tuleb saata 1. septembriks Eesti ornitoloogiaühingusse aadressil Veski 4, 51005 Tartu.

FOTO: MATI KOSE

Eesti ornitoloogiaühingu suvepäevad

toimuvad 9.–10. juulil Raplamaal Valgu mõisas. Eesti suurimal linnuhuviliste kokkusaamisel jätkub kahel päeval tegevust kõigile huvilistele: ettekanded, linnuõpe, võistlused, ekskursioonid jm. Õhtul on elava muusikaga oleng lõkke ääres. Eraldi tegevused on lastele. EOÜ suvepäevadele võivad tulla kõik huvilised. Lähem info www.eoy.ee.